

Inleiding

Door de Protestantse Kerk in Nederland (PKN) is een 'Protocol kerkdiensten en andere kerkelijke bijeenkomsten' opgesteld voor alle gemeenten die behoren tot de PKN. Dit protocol geeft aanwijzingen voor het opstellen en vaststellen van een (noodzakelijk en verplicht) gebruiksplan voor ieder kerkgebouw van de kerkelijke gemeenten.

Doelstelling van het gebruiksplan van ieder kerkgebouw is het bijdragen aan persoonlijke veiligheid van de bezoekers van het gebouw en het minimaliseren van de risico's die zijn verbonden aan de verspreiding van het coronavirus. Daarnaast is de doelstelling om weer gebruik te kunnen gaan maken van het kerkgebouw als huis voor de geloofsgemeenschap van de Protestantse Gemeente Rijswijk in Rijswijk.

Dit gebruiksplan wordt opgesteld door de leden van het Kerktteam Nieuwe Kerk in samenwerking met de leden van de Liturgiecommissie Nieuwe Kerk, onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad PGR. Het gebruiksplan is een document dat bij nieuwe ontwikkelingen of bij gewijzigde landelijke maatregelen dient te worden geactualiseerd.

In de maand juni 2020 is de Nieuwe Kerk gesloten voor kerkelijke en andere bijeenkomsten, met uitzondering van een enkel overleg van ambtsdragers (kerkrentmeesters). De werkzaamheden van het kerkelijk bureau zijn er wel gecontinueerd.

Naar verwachting wordt de Nieuwe Kerk weer opengesteld voor kerkelijke activiteiten op zondag 5 juli 2020, mits de landelijke maatregelen niet worden verscherpt en mits het gebruiksplan Nieuwe Kerk is vastgesteld door de kerkenraad. Na die datum zal de kerk ook beschikbaar zijn voor andere activiteiten zoals in dit gebruiksplan omschreven.

Dit gebruiksplan is in geprinte vorm aanwezig in de Nieuwe Kerk, onder bereik van de koster, en is geplaatst op de website van de Protestantse Gemeente Rijswijk.

Algemene afspraken

- Met ingang van 5 juli 2020 mogen kerkdiensten worden gehouden met maximaal 100 in het kerkgebouw aanwezige personen.
- Onderling wordt ten minste anderhalve meter veilige afstand gehouden (dit geldt niet voor de leden van een huishouden).
- Mensen die verkouden zijn of ziekteverschijnselen hebben wordt dringend verzocht thuis te blijven, samen met de huisgenoten.
- De richtlijnen van het RIVM en de voorschriften van de landelijke overheid zijn van toepassing op dit gebruiksplan.
- Ook de GPIN, die vieringen in de Nieuwe kerk heeft, mag desgewenst vanaf 5 juli weer gebruik maken van het gebouw met in achtneming van de RIVM-richtlijnen.

Algemene richtlijnen ventilatie

Er is een mechanisch circulatiesysteem in de nieuwe kerk. Als ventilatie is dit onvoldoende. Dit houdt in dat de 2 buitendeuren in de kerkzaal (naast de gebrandschilderde raampartij en naast het orgel) een half uur voor de dienst worden geopend, tijdens de dienst openblijven en na 30 min na de dienst gesloten worden.

Ook doordeweeks bij aanwezigheid van de koster wordt er regelmatig op deze manier geventileerd.

Algemene richtlijnen voor hygiëne

Alles na afloop van de kerkdienst desinfecteren hoeft niet, wanneer de kerkzaal alleen op zondag (1x per week) wordt gebruikt. Eventueel aanwezige Covid19-virussen zijn na drie dagen niet meer actief. De erediensten in de Nieuwe Kerk worden gehouden op de zondagmorgen om 10.00 uur.

Het kerkgebouw en de inrichting van de kerkzaal

Opstelling

Bij de indeling van de zitplaatsen in de kerk is rekening gehouden met de 1,5 meter vrije ruimte rond het midden van de stoel. De bestaande opstelling van de rijen stoelen zal worden gehandhaafd; om en om zijn rijen stoelen geblokkeerd d.m.v. een lint. Op eerste stoelen van de niet geblokkeerde rijen liggen kaartjes die aangeven dat de betreffende stoel niet gebruikt dient te worden. Dit waarborgt een vrije loopruimte van 1,5 meter.

Om voldoende zitplaatsen te creëren kunnen zo nodig de preekstoel en de avondmaalstafel worden verplaatst. De doopvont behoudt zijn plek.

Zitplaatsen

Er zijn circa 250 zitplaatsen in de kerkzaal bij normaal gebruik

Bij de huidige stoelopstelling worden circa 70 zitplaatsen voorzien, inclusief zitplaatsen voor dienstdoend personeel en ambtsdragers.

Er wordt niet geforceerd naar het getal 100 toegewerkt.

Routing

De beide buitenste deuren aan de parkeerplaatskant (hoofdingang van de kerk) worden opengezet. De deur aan de kant van het grasveld blijft voor de eredienst gesloten.

In de tussenruimte, hal, staat een flipover met 5 screeningsvragen. Dit is de plek om welkom te worden geheten door de begroetingscommissie en zal er gevraagd worden of men de basisregels in de nieuwsbrief heeft gelezen en ontkennend kan beantwoorden. Hier worden de handen gedesinfecteerd.

Vanaf de 4 binnendeuren worden er 2 routes naar de kerkzaal (met barrières) aangegeven. Direct bij de entree van de kerkzaal wordt elke aanwezige geregistreerd (zie verder Registratie kerkgangers en bezoekers).

Daarna worden deelnemers naar hun plaats begeleid door twee daarvoor aangestelde kerkleden, herkenbaar aan de gele hesjes.

Toezicht

De kerkenraad is verantwoordelijk voor het al dan niet laten doorgaan van de kerkelijke viering.

Het kerkteam verantwoordelijk voor het instrueren en laten opvolgen van de richtlijnen.

De ouderling van dienst is primair verantwoordelijk voor het correcte verloop van de eredienst, inclusief de ontvangst bij aanvang en het vertrek na afloop.

Gemeenteleden zijn zelf verantwoordelijk voor het zich houden aan en het elkaar aanspreken op de basisregels.

Hygiëne

De koster is verantwoordelijk voor het schoonhouden van de kerkzaal en de neven ruimten, zoals voor de Corona. De koster zorgt verder voor desinfecterende gel en doekjes om de aanwezige handgrepen en deurklinken in de kerk te reinigen.

Bij de ingang staan twee pompjes /dispensers met handalcohol in gel-vorm (ten minste 70% alcohol), die moeten voldoen aan de Europese normering EN 1500.

Er zijn bij de ingang geen handdoekjes nodig, dus ook geen afvalbak. De hand-gel verdampt snel. Desgewenst kunnen de kerkgangers bij het verlaten van de kerk nogmaals hun handen desinfecteren.

Reinigingsplan voor kerkgebouw en nevenruimten

Kerkzaal

Alles na afloop van de kerkdienst desinfecteren hoeft niet, wanneer de kerkzaal alleen op zondag (1x per week) wordt gebruikt. Eventueel aanwezige Covid19-virussen zijn na een dag of drie niet meer schadelijk.

Mocht de kerkzaal binnen 72 uur toch gebruikt worden voor rouw- of trouwdiensten, dan is extra desinfectie nodig. Bij gebruik van de kerkzaal door de GPIN moet na onze dienst de kerkzaal worden gedesinfecteerd. Dit is 2x per maand, op de 1^e en 3^e zondagmiddag van de maand. De koster draagt hiervoor zorg. Te denken daarbij valt aan de stoeleuningen, deurknoppen, de technische apparatuur, zoals microfoons en standaards en laptops, maar ook aan de liturgische tafel en de preekstoel. Het orgel (toetsen en register) wordt gereinigd door de dienstdoende organist.

Bij gebruik van andere ruimtes/materialen geldt in principe degene die gebruikt maakt schoon. De koster is verantwoordelijk voor de juiste gang van zaken in dezen. Met hem moeten dan ook afspraken worden gemaakt.

Schoonmaken lezenaar

De lezenaar wordt voorafgaand aan de kerkdiensten schoongemaakt en gedesinfecteerd door de koster.

Na gebruik maakt de gebruiker de lezenaar schoon met een disposable hygiënisch vochtig doekje, dat hij/zij erna in de prullenbak deponert.

De grote Bijbel is niet geschikt is om gereinigd te worden; deze blijft dan ook ongebruikt. De lector of voorganger lezen niet uit de Bijbel, maar vanuit de liturgie of een eigen papier.

Regeling voor andere ruimten

De andere ruimten zijn beoordeeld op maximaal aantal personen dat tegelijkertijd in de ruimte mag zijn, rekening houdend met de 1,5-meter-regel. Dit aantal staat aangegeven op de deur die toegang geeft tot de betreffende zaal.

Zaal	Normaal	Aangepast
kerkzaal	ca. 250	70
vergaderruimte 1	24	8
vergaderruimte 2	12	8
Kerkelijk bureau	2	2
vergaderruimte 4	40	24
keuken	5	3

In iedere ruimte staat een flesje desinfecteergel; er zijn tissues en een prullenbak. Na gebruik van de ruimte wordt deze schoon gemaakt door gebruiker.

Voor de toegang tot de andere ruimten dan de kerkzaal wordt de zijingang van het gebouw gebruikt. Die deur wordt vóór aanvang van de activiteit op “automatisch openen” gezet. In het halletje staat desinfectiegel met tissues. De klapdeuren staan open; rekening houdend met de 1,5-meter-regel en de eventueel aanwezige andere gebruikers van het gebouw, gaat de deelnemer direct naar de ruimte waar hij/zij moet zijn. Welke ruimte het betreft dient voorafgaand met deelnemers te worden gecommuniceerd. De garderobe mag niet worden gebruikt. Deelnemers wordt verzocht eigen drinken en drinkgerei mee te nemen.

De eet club JamJam zal de tweewekelijkse activiteiten in zaal 4 weer oppakken vanaf oktober 2020, zij het in aangepaste vorm. De keuken en de zaal zullen daartoe dan met in achtneming van de regels van het RIVM gebruikt worden. De tafelopstelling in zaal 4 zal vooraf eveneens zijn aangepast aan de geldende regels. Er wordt op toegezien dat iedereen (dus ook de vrijwilligers) de 1,5-meter-regel in acht neemt, zowel bij het betreden, het gebruiken, als het verlaten van de zaal.

De verhuur van zalen voor niet kerkelijke activiteiten wordt voor alsnog niet eerder gedaan dan 1 september 2020.

Persoonlijke veiligheid

In de PGR-nieuwsbrief wordt duidelijk aangegeven dat de garderobe niet mag worden gebruikt. Jassen worden meegenomen naar de zitplaats. Natte paraplu's worden in de paraplubakken in het halletje bewaard. Het gebruik van toiletten wordt ontmoedigd.

De kerkgangers dienen de instructies op te volgen. Na de kerkdienst wordt er geen handen geschud en geen koffiegedronken. Bij het verlaten van de kerk is het belangrijk om niet voor de deur met elkaar in gesprek te gaan; dit om de doorstroming soepel te laten verlopen.

Toiletten

Het gebruik van het toilet moet tot een minimum worden beperkt. Kerkgangers worden vooraf per nieuwsbrief hierop geattendeerd. Na ieder gebruik dient het toilet te worden schoongemaakt door de gebruiker. Er zullen voldoende hygiënische hulpmiddelen (papieren handdoekjes, ontsmettingsmiddel/hand-gel, tissues) aanwezig zijn voor het geval dat gebruik van het toilet onvermijdelijk is. Alleen het gehandicaptoilet zal toegankelijk zijn.

Lopen in het kerkgebouw

Lopen en verplaatsen in het kerkgebouw kan zoals gebruikelijk, mits men voldoende afstand bewaart (1,5 meter) en op de route rechts houdt.

Regeling voor kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen behouden de mogelijkheid om de kerkdienst via kerkteléfono of via “kerkdienst gemist” te volgen.

Er zijn, indien nodig, mondkapjes aanwezig. Ook minder validen met rolstoel, rollator of scootmobiel zijn welkom. Zij zullen een aparte plaats toegewezen krijgen om voldoende vrije ruimte te garanderen. Parkeren van de scootmobiel kan op de daartoe aan te wijzen plek.

Registratie kerkgangers en bezoekers

Om te voldoen aan de verplichting vast te leggen wie aanwezig is tijdens activiteiten in de kerk en het maximaal toegestane aantal personen in de kerkzaal en andere ruimten niet te overschrijden, wordt een aanmeldingsprocedure ingevoerd. Bij een onverhoopt te grote toeloop geldt het “wie-het-eerst-komt-principe”.

Om de doorstroming van bezoekers van de erediensten zo vlot mogelijk te laten verlopen wordt een lijst met de namen van trouwe kerkgangers opgesteld, die bij aankomst in de kerk afgevinkt wordt.

Personen die niet op die lijst staan worden ter plaatse geregistreerd met NAW-gegevens.

Bij andere activiteiten in het kerkgebouw dan de erediensten wordt eveneens geregistreerd wie dan aanwezig is bij die activiteit.

De eredienst

Bijbels en liedboeken

Er zijn in de kerk geen Bijbels en liedboeken beschikbaar. Men wordt verzocht deze desgewenst van huis af mee te nemen.

Er wordt gebruik gemaakt van de Beamer. In de beamerpresentatie worden de basisregels, de mededelingen en de liturgie getoond. Ook kunnen de collectedoelen zo worden gepresenteerd.

Alternatieven voor samenzang in de kerk

Gemeentezang is tot nader order niet toegestaan. In het geval van muzikale medewerking aan een kerkdienst dient bij de opstelling van zangers en instrumentalisten met de voorgeschreven afstandsregels en andere RIVM-voorschriften rekening te worden gehouden. Voor dit onderdeel van de eredienst komen elke dienst via de liturgiecommissie alternatieven. Ook hierbij geldt dat er geen samenzang is van de gemeente: de liederen worden ook niet uitgesproken of geneurieerd.

Verdere bijzonderheden voor de orde van dienst:

- Groet en bemoediging worden alleen door de voorganger uitgesproken, er is geen beurtspraak met de gemeente; er is geen intochtlied, de gemeente gaat staan.
- Bij het voordragen van het Glorialied is de gemeente stil en blijft staan.
- Bij een afkondiging van overlijden gaat de gemeente staan en wordt de tekst van een lied eventueel door de ouderling van dienst voorgelezen.
- Het ‘Onze Vader’ wordt alleen door de voorganger gebeden, het gebed wordt niet door de gemeente uitgesproken (dit wordt duidelijk in de liturgie vermeld).
- De aankondiging van de collecte en de zegenbede over de gaven worden door de diaken van dienst gedaan. De collecte zelf vindt pas plaats bij de uitgang.
- Voor de zegen en het ‘Amen’ gaat de gemeente staan.
- Na het Amen gaat de gemeente weer zitten en vertrekken de kerkgangers rij voor rij, op aangeven van kerkleden met gele hesjes, te beginnen bij de rijen dicht bij de uitgang.

Gastpredikanten

De scribe, die belast is met het voorzien in gastvoorgangers, informeert tijdig de betreffende voorganger over de situatie in de kerk en de genomen maatregelen en vraagt naar zijn/haar gezondheid. Daarbij geeft hij ook aan dat de voorganger en de ouderling van dienst elkaar voorafgaand en na de dienst geen hand geven. Een knik met het hoofd volstaat.

Regeling voor lezenaar en preekstoel

De preekstoel en de lezenaar worden voorafgaan aan de dienst schoongemaakt. Schoonmaakmiddelen blijven ter plekke aanwezig. Uitsluitend de voorganger maakt gebruik van de preekstoel en doet ook zelf de schriftlezingen. De ouderling van dienst en de diaken gebruiken voor het welkom en de mededelingen de lezenaar en de microfoon van de avondmaalstafel.

Specifieke regeling voor kindernevendienst, crèche, jeugdwerk

De crèche en kindernevendienst kunnen gewoon doorgang vinden, rekening houden met de 1,5-meter-regel.

Uiteraard worden kinderen met verkoudheidsklachten en/of koorts (>38°C) niet toegelaten. Kinderen komen ook na afloop niet terug in de kerkzaal; zij worden door hun ouders opgehaald bij de schuifdeur na afloop van de dienst.

Collecte

De collecten wordt niet verzameld tijdens de kerkdienst. Bij de uitgang staan twee mandjes met een kaartje erbij voor welk doel de collecten bestemd zijn.

De dienstdoende diaken verwerkt de ingezamelde gaven tezamen met een gemeentelid. Zij maken daarbij gebruik van disposable handschoenen.

Daarnaast blijft het mogelijk om via internet bij de te dragen aan collectes van diaconie en kerk.

Na de eredienst

Er is geen gelegenheid om na de eredienst koffie te drinken. Na afloop van de dienst verlaten de predikant, ouderling van dienst en diaken de kerkzaal. Er is geen afscheid bij de uitgang.

De coördinatoren zien erop toe dat iedereen bij het verlaten van de kerk 1,5 meter afstand houdt.

Regeling voor bloemen in de kerk

De bloemen worden behandeld zoals gebruikelijk, zij het dat één boeket in de keuken blijft. Het klaarmaken voor bezorging na de dienst en de bezorging zelf gebeuren op een manier die rekening houdt aan de voorschriften van het RIVM.

Bijzondere vieringen in de kerk

Regeling voor Heilig Avondmaal

Dit kan (lopend) gevierd worden mits er per persoon één bekertje wijn of druivensap beschikbaar is en het brood van een schaal kan worden afgenomen, in plaats van aanreiken.

Regeling voor andere bijzondere vieringen (doop, huwelijk)

Overige diensten zoals huwelijksdiensten, bevestigingsdiensten van kerkenraadsleden en rouwdiensten kunnen plaatsvinden onder dezelfde condities zoals eerder beschreven.

Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het vermijden van lichamelijk contact. Denk daarbij aan het feliciteren of condoleren zonder fysieke aanraking.

Aanvullende regelingen

Kerkrijden

Vanwege de onmogelijkheid om in de auto's een onderlinge afstand van ten minste anderhalve meter aan te houden is besloten het kerkrijden vooralsnog af te gelasten. De kerkrijders zijn ingelicht evenals de gemeenteleden die door de kerkrijders zouden worden opgehaald en weer thuisgebracht.

Bijeenkomsten anders dan kerkdiensten

Voorbeelden: vergaderingen, besprekingen, gemeentebijeenkomsten, jeugdwerk, enz.

- Is een bijeenkomst noodzakelijk of kan die worden uitgesteld? Stel zo mogelijk uit.
- Kan een bijeenkomst of vergadering digitaal plaatsvinden, regel dat dan.
- Is daadwerkelijke ontmoeting noodzakelijk/wenselijk? Tref een goede en veilige regeling.
- Tot september 2020 wordt het kerkgebouw niet verhuurd
- Het verhuren van het kerkgebouw voor niet-religieuze activiteiten wordt ontraden.
- Voor andere bijeenkomsten moet per keer een veilige regeling worden opgesteld.

Calamiteit tijdens de kerkdienst

Bij onwel worden van aanwezigen wordt er hulpverlenend door het AED-team. Zij zijn toegerust met beschermende materialen, zoals gecertificeerd mondkapje, disposable handschoenen en overjas.

Mocht het nodig zijn dat tijdens de kerkdienst het gebouw ontruimd wordt, dan verlaten de aanwezigen via alle mogelijke uitgangen het kerkgebouw. In dit uitzonderlijke geval zal de 1,5-meter-regel niet worden gehandhaafd.

Bijlagen

1 Veiligheidsregels

De veiligheidsregels/screeningsvragen worden gepubliceerd in de PGR-nieuwsbrief.

Ook op een flipover bord direct bij de buitendeuren staan de volgende vijf vragen:

- Hebt u de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, hoesten, benauwdheid en/of koorts (vanaf 38 graden C)?
- Hebt u op dit moment een huisgenoot met koorts en/of benauwdheidsklachten?
- Hebt u het coronavirus gehad en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?
- Hebt u een huisgenoot met het coronavirus en hebt u korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot terwijl hij/zij nog klachten had?
- Bent u in quarantaine omdat u direct contact hebt gehad met iemand waarbij het coronavirus is vastgesteld?

Blijf dan thuis of keer direct terug naar huis.

2 Bio-arbeidshygiënische strategie bij (vermoeden van) corona

- Bron: hebt u of uw huisgenoot klachten? Blijf thuis (de 'bron' wordt geëlimineerd).
- Technische maatregelen: hebt u bijeenkomsten? Doe die zoveel mogelijk digitaal.
- Organisatorische maatregelen: zorg voor goede aanwijzingen en begeleiding in de kerk.
- Hygiëne maatregelen: hanteer de hygiënemaatregelen van dit gebruiksplan.
- Persoonlijke Beschermingsmiddelen (PBM): deze zijn benodigd wanneer bovenstaande maatregelen niet meer in acht kunnen worden genomen, bijv. bij een ongeval in de kerk, waarbij de anderhalve meter regel niet gehanteerd kan worden.

De aanwezige BHV'er moet dan kunnen beschikken over veilige en adequate beschermingsmiddelen. Namens de Diaconie zorgt dhr. Verzijden voor noodzakelijke mondkapjes, handschoenen en evt. andere beschermingsmiddelen.

In de weken na de eerste kerkdiensten worden de veiligheidsmaatregelen geëvalueerd en wordt dit gebruiksplan zo mogelijk aangepast ter verbetering.

Wees aardig en respectvol naar elkaar, iedereen moet wennen aan deze nieuwe situatie. Geef elkaar de ruimte.